

Nr 47

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av överenskommelse med Schweiz rörande tullmedgivanden, m. m. jämte i ämnet väckt motion.

I en den 3 april 1959 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 133, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels för sin del godkänna överenskommelsen mellan Sverige och Schweiz den 21 november 1958 rörande tullmedgivanden;

dels antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475);

dels ock besluta, att Kungl. Maj:t, vad angår den i nyssnämnda förslag upptagna sänkta tullen å siktduk, skall äga att, därest omständigheterna det påkallar och bestämmelserna i förevarande överenskommelser det medger, helt eller delvis återställa tullen till nuvarande höjd, i den mån icke andra avtal lägger hinder i vägen därför.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I samband med Schweiz' provisoriska anslutning till det allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) har under 1958 tullförhandlingar ägt rum mellan Sverige och Schweiz. Förhandlingarna har lett till en överenskommelse om vissa ömsesidiga tullmedgivanden.

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner överenskommelsen. Vidare framläggs i anledning av överenskommelsen förslag om att den i gällande tulltaxa till 11 procent av värdet upptagna tullen å siktduk nedsättes till 8 procent.

Därjämte föreslås i anledning av särskilda framställningar att från och med den 1 juni 1959 packningar och tätningar av asbest, som för närvarande är tullfria, beläggs med en tull av 5 procent av värdet samt att tullfrihet medges för tiden från och med den 1 juni 1959 till och med den 30 juni 1961 för plattor av visst plastmaterial för tillverkning av lamellglas.

Det ovannämnda *författningsförslaget* är av följande lydelse.

**Förslag
till
förrordning om ändring i tulltaxan den 12 september
1958 (nr 475)**

Härigenom förordnas, att tulltaxan den 12 september 1958 skall i angivna delar erhålla ändrad lydelse på sätt framgår av härvid fogad bilaga.

Denna förrordning träder i kraft, såvitt avser tulltaxenr 59.17, å dag som Konungen bestämmer och i övrigt den 1 juni 1959.

Bilaga

Kap. 39. Plaster (cellulosaetrar och cellulosaestrar, konsthartser och andra plaster) samt varor därav

39.02 Polymerisationsprodukter, sampolymerisat härunder inbegripna (t. ex. polyeten, polytetrahalogeneten, polyisobuten, polystyren, polyvinylklorid, polyvinylacetat, polyvinylkloracetat och andra polyvinylderivat, polyakrylsyra- och poly-metakrylsyraderivat, kumaronindenhartser):

B. andra slag:

3. andra:

a. avsedda att användas uteslutande för tillverkning av laminerade säkerhetsrutor av glas	15 %
b. andra	15 %

Kap. 59. Vadd och stampad filt; bind- och segelgarn; tågvirke och linor samt varor därav; vävnader för speciella ändamål; vävnader med impregnering eller överdrag; textilvaror för tekniskt bruk

59.17 Andra textilvaror för tekniskt bruk:

A. siktduk	8 %
B. andra slag	11 %

¹ T. o. m. den 30 juni 1961 fri

Kap. 68. Varor av sten, gips, betong, asbest, glimmer eller liknande material

68.13	Bearbetad asbest och varor av asbest (plattor, garn, vävnader, kläder, huvudbonader, skodon o. d.), även armerade, ej hänförliga till nr 68.14; blandningar på basis av asbest eller asbest och magnesiumkarbonat samt varor av dylika blandningar:	
	A. packningar och tätningar, även i längder	5 %
	B. andra slag	fri

Till behandling i detta sammanhang har utskottet jämväl upptagit den vid riksdagens början väckta, till bevillningsutskottet hänvisade motionen II: 4 av fröken *Karlsson m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen måtte upptaga frågan om tullskyddet för asbestpackningar (68.13) till förnyad prövning och därvid fastställa tullen för angivna produkter till 8 % av värdet eller att, för den händelse hinder skulle anses föreligga för fastställande av en värdetull av denna storleksordning innan frågan om en eventuell nordisk tullunion avgjorts, den tidigare tullen av kr. 0: 25 per kg omedelbart återinföres såsom provisorium».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionen framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas bl. a. följande.

Inom ramen för det allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) har Sverige deltagit i tullförhandlingskonferenser i Annecy år 1949, i Torquay vintern 1950—1951 och i Genève 1956. Tullförhandlingar har vidare förts under år 1955 med Japan och Amerikas förenta stater i samband med Japans inträde såsom avtalsslutande part i GATT ävensom med Förbundsrepubliken Tyskland. Resultaten av ifrågavarande förhandlingar har i vederbörlig ordning anmälts för riksdagen (prop. nr 52 och 53, rskr nr 88 och 103 år 1950, prop. nr 209 och 210, rskr nr 288 och 289 år 1951, prop. nr 212, rskr nr 379 år 1955 och prop. nr 191, rskr nr 414 år 1956).

Under 1958 har tullförhandlingar ägt rum med Schweiz i syfte att möjliggöra för Schweiz att vinna en till en början provisorisk anslutning till GATT. De vid förhandlingarna överenskomna ömsesidiga tullmedgivandena är avsedda att ingå i respektive deltagande länders åtaganden inom GATT och att sålunda få samma karaktär som vid tidigare tullförhandlingar lämnade koncessioner. Frågan om godkännande av den mellan Sverige och Schweiz efter nämnda förhandlingar träffade överenskommelsen om vissa ömsesidiga tullmedgivanden ävensom därav föranledd ändring i gällande tulltaxa torde nu böra anmälas för riksdagen.

Samtidigt med att nyssnämnda fråga föreläggs riksdagen torde jämväl böra upptagas fråga om vissa andra ändringar i tulltaxan. I anledning av den nya tulltaxans ikraftträdande den 1 januari 1959 har ett antal framställningar gjorts om omprövning av det i taxan fastställda tullskyddet. Departementschefen redovisar i det följande två framställningar, den ena rörande införande av tull för packningar och tätningar av asbest och den andra angående tullfrihet för visst plastmaterial för tillverkning av splitterfritt lamellglas.

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Överenskommelsen med Schweiz, s. 5—7.

Framställningar om ändringar i tulltaxan, s. 7—9.

Departementschefen, s. 10—11.

Av innehållet i *den förevarande motionen* må här återges följande.

Asbestpackningar och asbesttätningar tillverkas av ett industriföretag i Hälsingborg, och dess tillverkning kan inte anses obetydlig. Företagets produktion har hittills täckt förbrukningen i landet till 25—50 procent, med vissa variationer år från år. Företaget är ensamt i sitt slag i Sverige. Den årliga produktionen belöper sig till mellan 110 och 120 ton, vilket motsvarar ett värde av cirka 1 miljon kronor. Den tidigare tullen, 0: 25 kronor per kg, saknade inte betydelse ur konkurrenssynpunkt. När tullen nu slopats har tillverkningen blivit i huvudsak förlustbringande. Enligt vad företaget uppgivit föreligger risk för att, om inte någon ändring sker, företaget måste upphöra med tillverkningen, varvid samtliga anställda, 25 man, måste friställas. I detta läge synes en tullsats av 8 procent av värdet vara av behovet påkallad för att skapa ett något så när tillfredsställande skydd för den inhemska produktionen. Ett starkt vägande skäl för att förevarande tullfråga av riksdagen upptages till förnyad omprövning utgöres vidare av den omständigheten, att upprätthållandet av en tillverkning av asbestpackningar är av stor betydelse med tanke på landets försvarsberedskap, något som ej heller beaktades vid den tidigare behandlingen. Upprätthållandet av en svensk industriell tillverkning av dylika produkter är i en avspärrningssituation oundgängligen nödvändig. Det var av beredskapsskäl som tullen på sin tid infördes, och beredskapssynpunkten talar även nu för tullens återinförande.

Utskottet

I anledning av Schweiz' provisoriska anslutning till det allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) träffades den 21 november 1958 — med förbehåll för riksdagens godkännande — en överenskommelse mellan Sverige och

Schweiz om vissa ömsesidiga tullmedgivanden. Beträffande innehållet i överenskommelsen må här endast nämnas att de svenska medgivandena till övervägande del avser bindningar av gällande tullar och upprepning av tidigare i GATT gjorda bindningar. Endast för ett varuslag, nämligen siktduk, innebär den preliminära överenskommelsen sänkning av nuvarande tull från 11 till 8 procent. De från schweizisk sida lämnade koncessionerna omfattar varor, som i många fall är av stort intresse för den svenska exporten.

I den förevarande propositionen hemställs att riksdagen för sin del godkänner överenskommelsen. Vidare förordas att tullen å siktduk i anledning av överenskommelsen sänkes till 8 procent av värdet från den dag Konungen bestämmer. Slutligen föreslås att Kungl. Maj:t erhåller bemyndigande att, därest omständigheterna det påkallar och bestämmelserna i GATT eller därtill anslutna överenskommelser det medger, helt eller delvis återställa den sänkta tullen till nuvarande nivå.

Enligt utskottets mening utgör överenskommelsen ett värdefullt led i strävandena mot vidgat internationellt samarbete inom tullområdet. Det uppnådda förhandlingsresultatet torde även vara tillfredsställande för vårt lands vidkommande. Vid bedömandet av överenskommelsens värde för svensk export bör hänsyn jämväl tagas till de indirekta koncessioner, som följer av överenskommelserna mellan Schweiz och andra i förhandlingarna deltagande länder och som även kommer vårt land tillgodo. Utskottet tillstyrker således bifall till propositionen i denna del.

Utskottet behandlar härefter de i propositionen föreslagna ändringarna i tulltaxan, som är föranledda av särskilda framställningar från vissa företag. Sålunda föreslås att packningar och tätningar av asbest, som för närvarande är tullfria, från och med den 1 juni innevarande år skall beläggas med en tull av 5 procent av värdet samt att tullfrihet medges för tiden den 1 juni 1959—den 30 juni 1961 för sådant plastmaterial, polyvinylbutyral, som användes för tillverkning av splitterfritt lamellglas. För sistnämnda varuslag utgår enligt gällande tulltaxa en tull av 15 procent av värdet.

I den vid riksdagens början väckta motionen II: 4 har hemställts att tullen å asbestpackningar måtte fastställas till 8 procent av värdet eller att, om hinder skulle föreligga däremot, den tidigare tullen av 25 öre per kg omedelbart återinföres såsom ett provisorium. Till stöd för yrkandena har motionärerna bl. a. anfört, att den tidigare tullen utgjorde ett icke obetydligt skydd för den inhemska produktionen. Det slojade tullskyddet och den hårdnande utländska konkurrensen har emellertid medfört att produktionen blivit förlustbringande, och risk föreligger för att den svenska tillverkningen måste nedläggas.

Den genomgripande omarbetningen av tulltaxan har, som utskottet i annat sammanhang framhållit, medfört förändrade förhållanden inom näringslivet i åtskilliga hänseenden. Enligt utskottets mening bör endast då mycket starka skäl kan åberopas därför ändringar i tulltaxan redan nu vidtagas. De speciella omständigheterna i förevarande fall motiverar emellertid en

omprövning av den förra året gjorda avvägningen i tullskyddet för de varuslag, varom här är fråga. Med hänsyn till de förändrade konkurrensförhållanden och betydande anpassningssvårigheter, som de ifrågavarande företagen ställts inför genom den minskning av tullskyddet, som skett för berörda produkter, anser utskottet de i propositionen föreslagna ändringarna i tulltaxan motiverade. Utskottet tillstyrker därför, att packningar och tätningar av asbest belägges med en tull av 5 procent av värdet och att tullfrihet temporärt medges för plastmaterial, som användes för tillverkning av lamellglas. Därmed är även syftet med motionen i huvudsak tillgodosett.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 133 samt i anledning av motionen II: 4 av fröken Karlsson m. fl.,

1) för sin del godkänna överenskommelsen mellan Sverige och Schweiz den 21 november 1958 rörande tullmedgivanden;

2) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475);

3) besluta, att Kungl. Maj:t, vad angår den i nyssnämnda förslag upptagna sänkta tullen å siktduk, skall äga att, därest omständigheterna det påkallar och bestämmelserna i förevarande överenskommelser det medger, helt eller delvis återställa tullen till nuvarande höjd, i den mån icke andra avtal lägger hinder i vägen därför; samt

B) att motionen II: 4 av fröken Karlsson m. fl. måtte, i den mån den icke kan anses besvarad genom vad utskottet ovan anført och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 12 maj 1959

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Hagberg, Eriksson, Snygg, Spetz, Jansson, Söderquist, Oscar Carlsson, Bengtson, Tage Johansson och Mattsson; samt

från andra kammaren: herrar Ericsson i Kinna, Nilsson i Svalöv, Kollberg, Kärrlander, Nilsson i Bästekille, Christenson i Malmö, Asp, Andersson i Essvik, Forsberg och Antonsson*.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.